

Prawne aspekty sytuacji: molestowania, mobbingu, perswazji, sponsoringu i korupcji w obszarze medycznym

Dr hab. Rafał Patryn , prof. UML

Molestowanie

Niepożądane zachowanie, którego celem lub skutkiem jest naruszenie godności osoby i stworzenie wobec niej zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery.

Molestowanie może naruszać godność osobistą poprzez różnego rodzaju zachowania wyrażające się w gestach, słowach, stwierdzeniach, obrazach znieważających czy szykanujących człowieka.

Molestowanie seksualne

każde niepożądane zachowanie o charakterze seksualnym wobec osoby fizycznej lub odnoszące się do płci, którego celem lub skutkiem jest naruszenie godności tej osoby, w szczególności przez stworzenie wobec niej zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery

Art. 199. [Seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia]

§ 1. Kto, przez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystanie krytycznego położenia, doprowadza inną osobę do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 197. [Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej]

§ 1. Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

§ 2. Jeżeli sprawca, w sposób określony w § 1, doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Przykład

Ordynator został ukarany za molestowanie

Lekarz odpowiada za molestowanie seksualne podległych mu lekarek. Ordynator miał proponować jej intymne kontakty. W zamian oferował rzekomo korzyści zawodowe. Lekarki bały się ordynatora. Robiły wszystko, by ograniczyć kontakt ...

Poszkodowane opowiedziały o wszystkim dyrekcji szpitala. Lekarz natychmiast stracił pracę, a jego sprawą zajęła się prokuratura.

Według śledczych 59-latek molestował kobiety a wobec trzech kobiet miał się dopuszczać „innych czynności seksualnych”. Grozi mu do 3 lat więzienia.

Mobbing

działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko niemu, które polegają na uporczywym i długotrwałym nękaniu lub zastraszaniu go.

Działania te lub zachowania wywołują u pracownika zaniżoną ocenę przydatności zawodowej, mają na celu jego poniżenie lub ośmieszenie, a także izolowanie go lub wyeliminowanie z zespołu współpracowników.

**Np. nękanie, zastraszanie czy grożenie
zwolnieniem**

Wg. **Kodeksu pracy**

Art. 94. [Mobbing] Pracodawca jest obowiązany przeciwdziałać mobbingowi.

Pracownik, u którego mobbing wywołał rozstrój zdrowia, może dochodzić od pracodawcy odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Pracownik, który doznał mobbingu lub wskutek mobbingu rozwiązał umowę o pracę, ma prawo dochodzić od pracodawcy odszkodowania w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę, ustalane na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 218. [Złośliwe lub uporczywe naruszanie praw pracownika]

§ 1a.

Kto, wykonując czynności w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, złośliwie lub uporczywie narusza prawa pracownika wynikające ze stosunku pracy lub ubezpieczenia społecznego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

**Za mobbing w pracy odpowiada pracodawca —
również za współpracowników i podwładnych**

**Gdy prześladowanie spowodowało u
poszkodowanego pogorszenie stanu zdrowia, taka
osoba może wystąpić o odszkodowanie od
pracodawcy.**

**Takiej sobie przysługuje prawo do wypowiedzenia
umowy ze skutkiem natychmiastowym.**

**Osobie, która dopuściła się mobingu grożą kary z
kodeksu pracy**

Perswazja

metoda oddziaływania, która polega na nakłanianiu ludzi do zaakceptowania naszych poglądów i celów na podstawie przekonywania, pozyskiwania ich zainteresowania, zrozumienia i aprobaty naszych zamiarów i racji

1 Perswazja przekonująca

Chcemy przekonać kogoś do naszych racji

2 Perswazja nakłaniająca

To propaganda, czyli działanie zmierzające do ukształtowania określonych poglądów i zachowań zbiorowości i ludzi

3 Perswazja pobudzająca

To agitacja. Komunikat jest kierowany do większej grupy, przy jednoczesnym oczekiwaniu ich zachowania, np. jednoczenia się

Sponsoring

wzajemne świadczenie sponsora i sponsorowanego,
sponsor daje do dyspozycji sponsorowanego
ustaloną kwotę pieniędzy lub inne zasoby, a
sponsorowany wykonuje uprzednio uzgodnione
świadczenia, które przyczyniają się do realizacji
celów sponsora

Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o badaniach klinicznych produktów leczniczych stosowanych u ludzi

Art. 39. [Odpowiedzialność cywilna badacza i sponsora wynikająca z prowadzonego badania klinicznego]

Prowadzenie badania klinicznego nie zwalnia badacza i sponsora od odpowiedzialności cywilnej wynikającej z prowadzonego badania klinicznego.

Sponsor i badacz ponoszą odpowiedzialność cywilną za wyrządzenie szkody uczestnikowi badania klinicznego wynikającej z ich działania lub zaniechania.

Sponsor i badacz z tytułu prowadzenia badania klinicznego podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w związku z prowadzeniem badania klinicznego.

Korupcja

nielegalne działanie polegające na wykorzystywaniu uprzywilejowanej pozycji dla uzyskania ekonomicznych lub politycznych korzyści.

Działanie to jest nacechowane przedkładaniem interesu prywatnego nad publiczny.

Art. 228. KK Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4. Karze określonej w § 3 podlega także ten, kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, uzależnia wykonanie czynności służbowej od otrzymania korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy lub takiej korzyści żąda.

§ 5. Kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, przyjmuje korzyść majątkową znacznej wartości albo jej obietnicę, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

Art. 229. KK Kto udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej osobie pełniącej funkcję publiczną w związku z pełnieniem tej funkcji, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa, aby skłonić osobę pełniącą funkcję publiczną do naruszenia przepisów prawa lub udziela albo obiecuje udzielić takiej osobie korzyści majątkowej lub osobistej za naruszenie przepisów prawa, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Przykład mobbing

Obwiniona

pełniąc funkcję ordynatora dopuszczała się łamania norm postępowania zawodowego wobec czworga lekarzy współpracowników przez zarządzanie zespołem lekarskim w sposób polegający na obrażaniu, poniżaniu, zastraszaniu, kwestionowaniu kompetencji zawodowych, pomawianiu o niestabilność emocjonalną, wypowiedaniu obraźliwych epitetów w okolicznościach wymagających wsparcia merytorycznego przy realizacji świadczeń zdrowotnych

skutkowało TO zaistnieniem głębokiego konfliktu interpersonalnego mającego negatywny wpływ na organizację pracy, a także obawę o dalsze funkcjonowanie i bezpieczeństwo leczonych chorych.

Dziękuję za uwagę